B.A. RNLKWC-/SANS/CC13/22

2022

SANSKRIT

B.A. Sixth Semester End Examination - 2022

PAPER - CC13

Full Marks : 60 *Time : 3 hours*

The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः)

A. यथाकामं दशप्रश्नाः समाधेयाः। 2×10=20

1. स्वातन्त्र्यसम्भवमहाकाव्यं केन विरचितम्, तत्र कति सर्गाः, श्लोकाश्च सन्ति?

2. 'स्वातन्त्र्यसम्भवम्' इत्यस्य कोऽर्थः?

(Turn Over)

3. लक्ष्मी: काश्यां कस्मिन् मठे जन्म प्राप? तस्या: पितु: नाम किम्?

4. भीमायनम् इति महाकाव्यं केन विरचितम्? महाकाव्यस्यास्य मुख्यो विषय: क:?

5. भट्टमथुरानाथशास्त्रिणा विरचितानां चतुर्णां गीतिकाव्यानां नामानि लिखत।

6. रामलाल: कथं रोगमुक्त:? 'रोगस्तु मम मनस्यासीत् न शरीरे'–इति क: किमर्थम् उक्तवान्?

7. शार्दूलशकटम् इति प्रकरणे महिलार्थरथानां नामानि लिखत।

8. पूर्वजानां प्रियमातृभूमि: का? भीमाराव: समाजात् बहिष्कृतै: सह कुत्र मिलित:?

9. शार्दूलशकटमिति प्रकरणस्य रचयिता क:? तत्र कति अङ्का सन्ति?

10. ''क एते'' इति गीति: केन विरचिता? अस्या: गीते: क: विशेष:?

11. ''वर्षविभूति'' इति पद्यं केन विरचितम्? हर्षदेवमाधवविरचितस्य यथेच्छं द्वयो: पद्ययो: नाम लिखत?

12. संस्कृतसाहित्ये वीरेन्द्रकुमारभट्टाचार्यस्य कृतीनां नामानि लिखत।

13. लीलारावदयालेन विरचितानां चतुर्णां रूपकाणां नामानि लिखत।

14. यतीन्द्रविमलचौधुरिणा विरचितानि नाटकानि कानि सन्ति?

15. जानकीवल्लभशास्त्रिणा विरचितानां ग्रन्थानां नामानि लिखत।

B. यथानिर्देशं समाधेया:। **5×4=20**

1. व्याख्यां लिखत–

(i) ''आत्माऽऽत्मनैवोद्धरणीय'' एतद् गीता-वचोऽस्माभिरनुश्रियेत।
निजोन्नते : साधनमेकमेव स्वेनैव चात्मोद्धरणं विधेयम्॥''

अथवा

(ii) सर्वाण्यपत्यानि सुशिक्षितानि भवेयुरेवेत्यवधारणीयम्।
शिक्षैव चात्मोन्नतिहेतुरस्ति शिक्षां विना ते पशुभि: समाना:॥

2. व्याख्यां लिखत –

(i) सुलभा: पुरुषा लोके विद्वांस: प्रेमिकास्तथा।
स्निह्यति वित्तहीनेषु यो ज्ञानी स सुदुर्लभ:॥

अथवा

(ii) विस्फोटकैनो विहितं व्यलोकं

क्षुद्रैः स्फुलिङ्गै क्रियते दवाग्निः।

तुच्छा वितण्डा जनयन्ति संख्यं

छिद्रेष्वनर्था बहुलीभवन्ति ॥

3. टीकां लिखत।

(i) सङ्कल्पगीतिः।

अथवा

(ii) गीतधीवरम्।

4. टीकां लिखत।

(i) रुक्मिणीहरणम्।

अथवा

(ii) विश्वभानुमहाकाव्यम्।

C. द्वौ समाधत्त। 10×2=20

1. स्वातन्त्र्यसम्भवमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गानुसारेण मानवानाम् ईश्वरस्वरूपपरा या स्तुतिः कविना सविस्तरं निगद्यते तां सश्लोकं वर्णयत।

2. शतपर्विकायाः अनुसरणेन रामलालस्य चरित्रं चित्रयत।

3. पाठ्यांशम् अवलम्ब्य केषाञ्चन आधुनिककवीनां गीतिकाव्यानि आलोचयत।

4. पण्डितायाः क्षमारावदेव्याः व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च संक्षेपेण आलोचयत।